

Vuoden isovanhempi 2019 on Pirkko Saisio

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry on myöntänyt Vuoden isovanhempi 2019 - tunnustuksen kirjailija, näyttelijä ja ohjaaja **Pirkko Saisiolle**.

”Hirveän hienoa ja kauhean huolen täyttämää”, tiivistää kirjailija, näyttelijä ja ohjaaja Pirkko Saisio, 70, ajatuksensa isovanhemmudesta. Hän kertoo miettivänsä paljon esimerkiksi ilmastonmuutosta ja sitä, millaiseen maailmaan nykylapset ovat syntyneet. Mitä heillä on elinaikanaan edessään, millaiset arvot saavat jalansijaa?

Saisio ja hänen elämäkumppaninsa, ohjaaja Pirjo Honkasalo asuvat talvet pienessä kylässä Madeiralla. Kun ei ole poissa Suomesta, Saisio viettää paljon aikaa näyttelijätyttärensä Elsa Saision 9- ja 4-vuotiaiden lasten kanssa.

”Tai omasta mielestäni olen paljon heidän kanssaan. Tytär vastaisi varmaan, että en ole ollut”, Saisio sanoo ja nauraa.

Isovanhemmuuden ihanuudesta puhuminen on Saisiosta hankalaa ilman sellaisia kliseitä kuin vaikkapa ”elämän jälkiruoka”. Mutta kyllä: suhde lapsenlapsiin on läheinen ja tärkeä. Se käy ilmi

myös Saision Facebook-päivityksiin pohjautuvasta kirjasta *Spuuki Spaidermän ja raju Nonna*. Isoäiti ja tyttärenpoika juttelevat puuhiensa lomassa niin hauskoja kuin syvällisiäkin. Tarinaa piisaa.

”Kun olemme tyttäreni perheen kanssa kaikki yhdessä suurperheenä, meitä on kuusi puheliasta ihmistä ja kaikki huutavat yhtä aikaa”, Saisio kertoo.

Muutama päivä lastenlasten kanssa on jo paljon

Isovanhemmuus on aivan erilaista kuin vanhemmuus, koska lapsista ei ole kokonaisvastuuta. Toisaalta yhdessä ollessa he vaativat täydellistä läsnäoloa. Saisio tunnustaa, että se on välillä raskastakin.

”En jaksaisi olla lastenlasten kanssa kokoaikaisesti. Muutama päivä on jo aika paljon.”

Saisio on nähnyt tuttavapiirissään laidasta laitaan tapoja olla isovanhempi. Jotkut hoitavat lapsenlapsiaan liikaakin ja uupuvat, koska eivät kehtaa sanoa ei. Joillakin välit lapsiin ovat hyvät ja tasapaino säilyy. Sitten on surullisia tapauksia, joissa lapset eivät saa edes tavata isovanhempiaan.

Saisiolle sukupolvien ketju, perinteen ja tunteiden siirtäminen on tärkeää. Hän oli itsekkin paljon omien isovanhempiensa kanssa. Ajat ja elinolot ovat hänen lapsuudestaan muuttuneet valtavasti.

”Kun sitä ajattelee, tuntee itsensä ihan kappaleeksi historiaa. Ei meillä ollut juuri mitään virikkeitä ja ärsykyksiä, oli vain mielikuvitus.”

Nykyvanhemmat elävät hyvin toisenlaisissa vaatimuksissa ja paineissa. Netin kautta maailma on auki jo pienille lapsille tavalla, jota on vaikea kontrolloida.

Ikä ei tee seesteiseksi, mutta tuo ymmärrystä

Vanhenemisessä on kaikki yllättävää, koska sitä ei ole koskaan ennen kokenut, Saisio sanoo.

”Yhtenä päivänä tajuaa, että on 70. Että on siirtynyt tälle puolelle.”

Sitten on pikku hiljaa tapahtuvia asioita. Kuten se, että jotkut nuoret alkavat teititellä. Tai se pieni ritinä, joka alkaa kuulua kropasta. Vaivoista puhuminen kohtalotovereiden kesken on yllättävän lohdullista.

”Mutta vanhetessa ei muutu seesteiseksi”, Saisio huomauttaa. ”Tietää kyllä enemmän ja ymmärtää enemmän.”

Työhön ikä on tuonut tietyn vapauden tunteen. Vaikka isoissa projekteissa taloudelliset paineet eivät voi olla vaikuttamatta, henkilökohtaisia paineita ei tässä vaiheessa uraa ole.

”Ei ole enää mitään sosiaalista menetettävää eikä saavutettavaa.”

Milloin vanhoilta viedään äänioikeus?

Saisio ei heti innostunut nimityksestä Vuoden isovanhemmaksi. Tunnustuksen perustelut pehmensivät. Sukupolvien välistä yhteyttä ja ikääntyneiden osallisuutta on syytä edistää.

”On tärkeää, että kaikki ikäluokat ovat edustettuina päätöksenteossa ja keskustelussa.”

Saisiosta on hyvä, että nuoret naiset saavat valtaa, mutta se ei saisi johtaa siihen, että päätöksiä tekevät vain samanikäiset, samanlaisista taustoista tulevat, koulutetut ja poliittisesti korrektit. Oikeassa olevien kuplia aiemminkin arvostellut – ja siksi somemyrskyihin joutunut – Saisio haluaisi nähdä eduskunnassa kirjavampaa joukkoa.

”Yllättävän monet meidän ikäisetkin ovat sitä mieltä, että antaa nuorten päättää”, Saisio ihmettelee. ”Missä vaiheessa he sitten haluaisivat peruuttaa oman ja meidän muiden äänioikeuden? Kuusi- vai seitsemänkymmipisenä?”

Teksti: Anna Tommola, toimittaja, Noon Kollektiivi // Noon Viestintä Oy